

Interdisciplinární archeometalurgický projekt přinesl první výsledky

10. 12. 2015 se v Egyptském muzeu Lipské univerzity otevřela výstava Gegossene Götter (Odlévání bohové). Výstava je především zaměřena na nové poznatky o metalurgických postupech při odlévání bronzových sošek staroegyptských bohů v 1. tisíciletí před Kr. Na výstavě jsou zároveň prezentovány první výsledky interdisciplinárního projektu, na kterém spolupracuje Český egyptologický ústav FF UK, Vysoká škola chemicko-technologická v Praze (VŠCHT) a právě Egyptské muzeum Lipské univerzity (Ägyptisches Museum der Universität Leipzig). Muzeum má ve sbírce velkou kolekci kovových artefaktů, včetně předmětů z německých výzkumů v Abúsíru, který je v současnosti koncesí Českého egyptologického ústavu FF UK.

Projekt „Raná metalurgie mědi ve starověkém Egyptě – případová studie na materiálu z Ägyptisches Museum der Universität Leipzig“ je zaměřen na analýzu vybraného souboru předmětů z lokalit starověkého Egypta a Núbie, které se nacházejí ve sbírkách Egyptského muzea Lipské univerzity. Do projektu je zapojen Český egyptologický ústav FF UK, zastoupen doktorandem ústavu Mgr. Martinem Odlerem, který se zabývá měděnými a bronzovými artefakty z hlediska archeologie. Hlavní spolupracující institucí je Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, zastoupena studentem Bc. Jiřím Kmoškem, specializujícím se na materiálovou analýzu artefaktů. Ägyptisches Museum der Universität Leipzig je zastoupeno kurátorem sbírky dr. Dietrichem Rauem. Projekt je financován Grantovou agenturou Univerzity Karlovy v projektu č. 38715 a Interní grantovou agenturou VŠCHT v projektu č. 10681501.

Zkoumaný materiál pochází zejména z egyptských lokalit Abúsír, Abydos a Gíza a z núbijské lokality Aníba. Artefakty

představují průřez více než jedním a půl tisícem let dějin staroegyptské metalurgie, od 1. dynastie (zhruba 3100–2900 před Kr.) až téměř po konec Nové říše (kolem 1200 před Kr.). V tomto roce byl vybraný soubor kovových artefaktů zrentgenován a zdokumentován metodou počítačové tomografie, na Ústavu mineralogie, krystalografie a materiálové vědy Lipské univerzity Institut für Mineralogie, Kristallographie und Materialwissenschaft der Universität Leipzig. Z 86 artefaktů bylo odebráno téměř sto vzorků. Část z nich byla analyzována v laboratořích VŠCHT metalografickými metodami, kterými byly zjišťovány technologické procesy výroby artefaktů.

První dostupné výsledky přinesly zajímavé poznatky. V nádobě z Abúsíru z 1. dynastie byl zjištěn vysoký obsah niklu, který je pro toto období a Egypt unikátní, mohl by indikovat vzdálený zdroj kovové suroviny. Výsledky dále naznačují, že i ve Staré říši byla nejpoužívanější slitinou tzv. arzenová měď, slitina mědi s arzenem, typická pro celou ranou dobu bronzovou na Předním východě. Průběžná zpráva o projektu vyjde v časopise Pražské egyptologické studie na jaře 2016. Kovové vzorky jsou v současnosti analyzovány metodou rentgenové fluorescence v Ústavu jaderné fyziky AV ČR. V příštím roce jsou plánovány další analýzy, zejména analýzy izotopů olova, využívané za účelem určení původu použité suroviny.

Kontaktní osoba pro média:

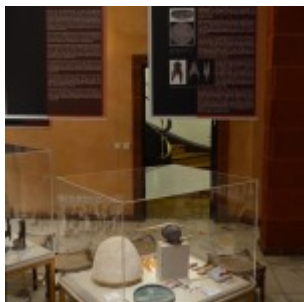
Mgr. et Mgr. Martin Odler

e-mail: martin.odler@ff.cuni.cz, tel.: +420 221 619 611

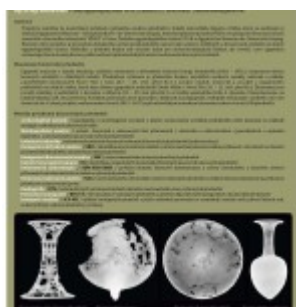
V Praze dne 23. 12. 2015

Ke stažení:

Tisková zpráva (.doc), Tisková zpráva (PDF)

Poster s prvními výsledky společného projektu, na kterém spolupracuje Český egyptologický ústav FF UK, Vysoká škola chemicko-technologická v Praze (VŠCHT) a Egyptské muzeum Lipské univerzity (Ägyptologisches Institut/Ägyptisches Museum Georg Steindorff, Leipzig). Foto: AMUL, D. Raue

Poster o projektu prezentovaný na Konferenci konzervátorů-restaurátorů Plzeň 2015. Autoři: Bc. Jiří Kmošek, Ing. Tereza Jamborová, Ing. Šárka Msallamová, Mgr. et Mgr. Martin Odler

Nádoba z Abúsíru, inv. č. AMUL 2162. Foto: Foto: J. Kmošek, RTG: IMKM Leipzig

